

Att tänka på om du som politiker blir utsatt för hot, våld eller otillåten påverkan

Att vara väl förberedd kan minska risken för och konsekvenserna av en sådan händelse.

Akuta händelser ska alltid hanteras av polisen.

Polisanmälan ska alltid göras vid våld eller hot. Gäller också om det riktas mot anhörig.

OBS! Uppge att du är politiker.

Behöver du annat stöd kring hur du kan hantera en situation, kan du kontakta säkerhetsansvarig för ditt parti eller säkerhetsfunktionen för den verksamhet du representerar.

Du bör ta reda på hur du når lokal tjänsteman i beredskap/säkerhetsansvarig för verksamheten där du har uppdrag, så att du har uppgifterna lätt tillgängliga. Fyll gärna i uppgifterna här:

.....

Om du inte vet vem hen är, kan du vid akut behov kontakta Regional tjänsteman i beredskap (R-TiB), som kan förmedla kontakt till rätt funktion/person. Du når R-TiB på personsökare 0740-58 29 46.

Förebygg genom egen riskbedömning

Gör en egen riskbedömning genom att reflektera över följande frågor:

- Var och när finns det risk för att du ska bli utsatt för angrepp?
- Vid vilka tillfällen/situationer är risken som störst – framträdanden, känsliga beslut eller uttalanden?
- Vilka behöver du rådgöra med?
- Vilka möjligheter till skydd eller reträtt finns?
- Vilka möjligheter finns att larma?

Besök av personer som kan misstänkas bli hotfulla

- Försök att kontrollera besökarens identitet och ärende.
- Träffa aldrig en sådan person ensam. Se till att det finns någon i närheten som kan ingripa eller larma.
- Placera dig om möjligt vid dörren i rummet, så du kan ta dig ut snabbt.

Hot via telefon

- Lyssna uppmärksamt och avbryt inte den som ringer.
- Notera tid, bakgrundsljud, ålder, kön, accent m.m.
- Har din mobiltelefon inspelningsfunktion kan du aktivera denna.

Stalkning

Är upprepad förföljelse eller trakasserier från samma person. Undvik all kontakt med gärningspersonen om du är förföljd. Undvik att ha korrespondens eller besvara e-post från personen. Spara all information som styrker trakasserier och hot.

Åtgärder

- Polisen hanterar akuta händelser.
- Om det behövs gör säkerhetsfunktionen en riskbedömning i samverkan med polisen.
- Därefter bestäms i samverkan mellan polis och säkerhetsfunktionen vilka åtgärder som behövs vidtas. Nödvändiga skyddsåtgärder ska genomföras snarast.
- Behöver information gå ut till media, får polisen avgöra vilken information som kan lämnas ut, för att inte försvåra utredningen.

Åtgärder vid möten

Vid risk för hot eller våld vid möten, kontakta berörd ordförande, som informerar säkerhetsfunktionen för verksamheten.

Exempel på åtgärder kan vara extra bevakning via vaktbolag eller polis, kontroll av inpassering m.m.

Otillåten påverkan

Det har tyvärr blivit allt vanligare att både tjänstemän och politiker någon gång möter det vi kallar för otillåten påverkan. Det vill säga trakasserier, hot, våld och mutor som syftar till att påverka myndighetsutövningen.

Upplever du att du utsätts för försök till otillåten påverkan ska du polisanmäla. Kontakta också verksamhetens säkerhetsfunktion eller Koncernkontorets enhet säkerhet.

Dina åtgärder vid hot och våld

Utsätts du för någon form av hot eller våld ska i kontakt första hand tas med polisen.

Därutöver gäller nedan, vid händelser som kan ha samband med det politiska uppdraget.

- Ingår du i en nämnd eller styrelse ska du informera din förvaltningschef/motsvarande för vidare åtgärder, bl.a. kontakt med säkerhetsfunktion. Beroende på hotets/våldets art ska även Koncernkontorets enhet säkerhet informeras.
- Är du med vid någon form av möte för VGR:s räkning och det finns en hotbild, ska ansvarig för mötet och säkerhetsfunktion informeras, samt även Koncernkontorets enhet säkerhet enligt ovan.
- Informera alltid säkerhetsansvarig för ditt parti.

Dina åtgärder vid bombhot eller misstänkt försändelse

- Rör inte föremålet.
- Avlägsna alla människor från föremålet.
- Larma polisen – 112.
- Vid bombhot eller föremål som kan misstänkas vara explosivt – utrym byggnaden.
- Vid misstänkt "pulverbrev" – rör det inte. Har du fått pulver på dig: Ta av kläder som varit i kontakt med pulvret och tvätta exponerade kroppsdelar snarast. Vänta på polisen i angränsande rum eller utomhus.

Ansvar

Arbetsgivaren är ansvarig för att ordna och utforma arbetsmiljön för arbetstagare, så att risker för ohälsa på grund av hot och våld förebyggs.

Säkerheten för politiker är inte reglerad på samma sätt, men polismyndigheten har rutiner för att hantera hot mot förtroendevalda. I Västra Götaland har polisen t ex en handlingsplan för hur ärenden om hot och våld mot förtroendevalda ska hanteras. Därför är det viktigt att du upplyser om att du är politiker när du gör en anmälan.

I VGR ansvarar respektive verksamhet för säkerheten för de personer som ingår i respektive nämnd/styrelse. I första hand ska verksamhetens säkerhetsfunktion kontaktas. (Vid akut ring 112!) Koncernkontorets enhet säkerhet hanterar i första hand ärenden som rör Regionstyrelsen och Regionfullmäktige. Nås via personsökare 0746-20 02 81, vardagar dagtid.

Är det inte troligt att händelserna är relaterade till uppdrag i VGR, är det säkerhetsfunktion för respektive parti eller den kommun där politikern har uppdraget som är anledning till händelsen, som hanterar ärendet.

Att tänka på om du utsätts för akut hot eller våld

- Akut larmning polis 112
- Polis (ej akut) 114 14
- Uppge vem du är, platsen, skador, hot, omfattning och numret du ringer från.
- Vid hot om våld, provocera inte, uppträd lugnt.
- Vid hot via telefonsamtal, försök minnas detaljer.
- Vid bombhot eller misstänkt försändelse, utrym och kontakta polisen.
- Glöm inte att dokumentera vad som hände.

Råd inför ett eventuellt kontroversiellt beslut

För att minska risken för hot och andra mindre trevliga ageranden, kan det vara bra att tänka strategiskt inför hantering av frågor som man tror kan medföra reaktioner.

Möjliga åtgärder för att minska risken för hot och trakasserier kan vara:

- Informera så snart möjligt att frågan diskuteras.
- Involvera berörd personal, så att de inte är oförberedda om de "blir måltavla."
- Involvera om möjligt berörda – patienter, närboende, elever etc. Att informera, visa empati och förmedla förståelse för dem som upplever sig drabbade, minskar deras känsla av att vara kränkta och "överkörda". Att få tala om vad man tänker och känner samt att få en bra information om anledningen till att frågan diskuteras, minskar behoven av att agera på ett odemokratiskt sätt för att visa sitt missnöje.
- Finns det delade åsikter bland de politiska företrädarna, kan det vara bra om de som är motståndare också möter de berörda och på ett balanserat sätt framför sina synpunkter. De bör då även vara tydliga med att demokratin är viktig och att man inte ska agera odemokratiskt, även om man är missnöjd med beslutet.
- Låt flera personer kommunicera budskapen. Att enbart förvaltningschef eller ordförande framträder i media kan skapa ett tydligt mål för eventuella aktioner. Om flera personer delar på uppmärksamheten, blir inte enskild person symbol för "det onda" och så tydlig måltavla.
- Gör en informationsplan. Be om stöd från kommunikator, för att få ut rätt information vid rätt tillfälle, i takt med att processen fortskrider.